

ZGODOVINA SE DOGAJA...

Vladimir Gajšek

Zgodovina se dogaja v navzočevanju tiste čiste prisotnosti, ki je zahteva vsakčasno. Znotrajčasnost zgodovine, ki je v dogajanju ali sredi njega, lahko konsituira tubit, vendar se dogaja vseskozi in ves čas časovno, torej v odvrtevanju naprej. Zato ni pretekle zgodovine, ampak so le zgodovinski dogodki, ki so se dogodili v času zgodovinsko. Interpretacija sleherne zgodovine je odvisna od njenih lastnih eksistencialov. Historiat, kot ga navaja filozofsko ali fenomenološko premišljanje Martina Heideggerja, pripada interpretativni volji, ki je bila sicer kvečjemu seminarjska, sicer pa zavrjnena zaradi zgodovine 3. rajha in nemškega nacizma kot (lumpen)proletarske skušnje firerstva, podobno kot se je dogajalo tudi v boljševizmu. Po padcu berlinskega zidu, ob katerega je prvi zadel tudi papež Janez Pavel II., da se je zid zrušil, je heideggerjanstvo lahko še vedno aktualno, posebej tudi glede na novo državljansko jugoslovansko vojno, iz katere je izšla Slovenija kot samostojna republika ali kot pravna in socialna država z lastno ustavo.

In ko pošiljam otroka - najstnika - v cerkev, se sprašujem, kako je s svetostjo svetnosti sveta v razmerah, ki se nanašajo krščansko na vprašanje, kdo ali kaj sem v Bogu in z Bogom posmrtno v večnosti. Pomislim pa ob Martinu Heideggerju nekako na Robija Vouka, ki se je oddal filozofskemu študiju ter se je eksistenčno vedno, odkar ga poznam, spraševal, kdo je ali kaj je kot kultura v človeški zunanjosti ali svetnosti ter v notranje svetem.

Že dejstvo, da človek je kot subjekt in da obstaja v svoji duševni in duhovni osebi, mi pove, da je svetnost svetosti v svojem lastnem nasprotju navzočujoče nujna. In ker hodi Vid k verouku le občasno ali s prekinitvijo zaradi okrutnega in do konca neusmiljenega patra veroučitelja, se znajdeva z otrokom v predontološki diferenci vprašanj o sebi in Bogu. Kajti otrok že razume lastno bit v biti, ko more biti in ko doume, najstnik ali mlajši mladostnik, da sploh morebiti v svetu, a tudi osebnostno v svetosti. Od Martina Heideggerja videvam prav tukaj, v vprašanju o svetosti in svetnosti, vzvratno učinkovanje smisla ali potrjevanje sistema vrednot, ki so evropsko krščanske, a tudi nacionalno zgodovinsko slovenske. Osmislim se, da sem v svetu, šele tako, da sem tudi svet in da sem v Bogu, vendar ne samo ali samo le zase, pač pa najprej s sinom najstnikom. Reinterpretiranje sveta v cerkvenosti in katoliškem katekizmu namreč pomeni, da je svetost smiselna v posvetnosti, ne pa vselej tudi obratno – kot vzvratno učinkovanje povprečnega razumevanja sebstva. Tukaj že spet naletim na fenomenološko analitiko, ki opredeljuje skupni smisel biti zase, a opredeljuje ga kot samorazumevanje lastne biti in biti v Bogu (ki je - ens creatissimum).